

Kadernotitie

Centrum voor Jeugd en Gezin

Schouwen-Duiveland

Versie 4
10 maart 2008

I. Het bredere kader	3
II.1 De functies van het CJG	5
II.2 Uitgangspunten voor het functioneren van het CJG.....	5
II.3 Randvoorwaarden bij het CJG	6
II.4 Tjldpad voor het CJG	6
II.5 Front- en Backoffice	6
II.6 Voorbereiding van de kernfuncties	7
III. Structuur van het CJG	10
III.1 Betrokken organisaties en instellingen, en hun relatie tot het CJG	10
III.3 Tijdelijke projectstructuur	10
III.4 te vervullen functies in het CJG	12
III.5 inrichtingsnota	13

I. Het bredere kader voor het Centrum voor Jeugd en Gezin in Schouwen-Duiveland

CJG werkt mee aan participatie van kinderen en jeugdigen in de samenleving

De Gemeente Schouwen-Duiveland is van mening dat ontplooiing en welzijn van kinderen en jongeren de sleutel vormt tot hun **deelname aan de samenleving**. De jeugdige die gebruik maakt van voorzieningen en deelneemt aan maatschappelijke verbanden weet dat hij wordt 'gezien' door leeftijdgenoten, door andere burgers, door leerkrachten, vrijwilligers en beroepskrachten in jeugdclubs, enzovoort. Hij zal zich gewaardeerd weten in de gemeenschap, zijn bijdrage daaraan willen leveren en geleidelijk aan verantwoordelijkheden daarvoor op zich willen nemen.

Het ligt voor de hand dat dit uitgangspunt het **vertrekpunt** vormt voor het Centrum voor Jeugd en Gezin in Schouwen-Duiveland. In de praktijk houdt dit in dat activiteiten die vanuit het CJG worden ondernomen steeds de **maatschappelijke participatie** van kinderen en jongeren zoveel mogelijk dienen te bevorderen. Dit betekent ook dat belemmeringen die jeugdigen (en opvoeders) daarbij ervaren worden aangepakt met het oogmerk hun maatschappelijke deelname te bevorderen.

CJG als frontoffice voor lokaal jeugdbeleid

De gemeente Schouwen-Duiveland wil **integraal jeugdbeleid** voeren. Activiteiten en voorzieningen op de domeinen onderwijs, vrijetijdsbesteding, cultuur, wonen en werken, (gezondheids)zorg en preventie, welzijn en sport worden zowel binnen het gemeentelijke apparaat als in de relatie met maatschappelijke partners, in onderlinge samenhang ontwikkeld en gestuurd. Het CJG ontstaat vanuit het INA-project en komt er om jeugdigen te ondersteunen in hun deelname aan de samenleving. Zo wordt het CJG een **steun in de rug** bij alle vragen die ouders en jeugdigen hebben op het terrein van opvoeden en opgroeien.

CJG is meer dan de som van de delen

Het CJG wordt een fysiek inlooppunt waar ouders en jeugdigen terecht kunnen met allerhande vragen en problemen op het gebied van opvoeden, opgroeien en jeugdgezondheidszorg. Tevens zal het CJG toegang bieden **tot achterliggende voorzieningen**, waardoor op basis van sluitende afspraken een geïntegreerd aanbod tot stand komt van verschillende organisaties. Een combinatie van verschillende domeinen van integraal jeugdbeleid zal meer de nadruk leggen op **goede kansen** voor kinderen en jongeren dan op problemen en bedreigingen.

CJG wordt geen nieuwe welzijnsinstelling

De gemeente benadrukt dat het CJG moet worden gezien als een **instrument** dat dynamisch en flexibel van aard is en waarvoor vooralsnog geen zware structuur zal worden opgetuigd. Het is nadrukkelijk niet de bedoeling om een nieuwe instelling naast de al bestaande te creëren. Samenwerking tussen organisaties in de 'Integrale Netwerkaanpak' (INA) is het kader. Het CJG is van alle organisaties samen, onder regie van de gemeente. Samenwerkend in het CJG stemmen de bestaande instellingen en organisaties hun aanbod nauw op elkaar af. Zij vormen daartoe een **sluitend netwerk**.

CJG en de zorgstructuren in het onderwijs

Het onderwijs is eigenaar van zijn eigen zorgstructuur, bestaande uit het hulploket van 'Weer Samen Naar School', het schoolmaatschappelijk werk (SMW) en het ZAT (zorgadviesteam). Het WSNS-loket en het CJG kunnen beide worden gezien als 'frontoffice'. Het WSNS-loket vervult deze functie naar onderwijsgeevenden en scholen toe, het CJG is vooral 'frontoffice' voor de bevolking en/of hulpverleners en instellingen. Het ZAT (zorgadviesteam) is voor gehele primair onderwijs op Schouwen-Duiveland het geëigende instrument om complexe

problemen van leerlingen met de jeugdhulpverleningsinstanties te bespreken. Voor de ondersteuning van het ZAT kan het onderwijs een vast beroep doen op het CJG; immers de partners van het ZAT zijn ook de vaste partners in de ‘front en backoffice’ van het CJG. De onderwijsorganisaties op Schouwen-Duiveland hebben de wens uitgesproken om hun zorgnetwerk zo ver mogelijk te **integreren** in de ‘front- en backoffice’ van het CJG. Door vérgaande integratie heeft het onderwijs optimaal toegang tot de ‘backoffice’ en wordt een goede en open communicatie tussen de vaste partners geïnitieerd en gegarandeerd. De coördinatie van het ZAT kan in principe in het CJG worden opgenomen. Door de integratie krijgt de **zorgregisseur** een rol in deze keten. Het belang hiervan is enerzijds het herkennen van ‘multiprobleem’-situaties, en anderzijds het borgen van terugkoppeling naar het onderwijs van de interventies die zorgaanbieders plegen.

CJG als kenniscentrum

Door de veelheid van informatie waarover de frontoffice van het CJG vanuit zijn diverse contacten beschikt, zal het zich kunnen ontwikkelen tot een **kennis- en expertisecentrum** en een centrum van relevante netwerken op het gebied van lokaal jeugdbeleid. In de richting van de instellingen die in de ‘backoffice’ deelnemen of – eventueel – van andere organisaties, treedt het CJG op als adviseur bij het ontwikkelen van activiteiten en programma’s en het aangaan van verbanden. Het delen van vergaarde kennis met anderen, en het toepassen ervan in praktijksituaties in de gemeente, vormt een wezenlijke taak. Hiermee wordt een belangrijke doelstelling van het integraal jeugdbeleid door de gemeente in de praktijk vastgelegd.

CJG houdt zicht op kernindicatoren voor jeugdbeleid

Het voeren van integraal jeugdbeleid veronderstelt zowel een goed beeld van de bestaande uitgangssituatie als zicht op de effecten van het beleid en de acties en interventies die moeten leiden tot verbetering. De gemeente kent het CJG op den duur een taak toe in het volgen en ‘**monitoren**’ van het gevoerde beleid. Daartoe ontwikkelt de gemeente een stelsel van **kernindicatoren** voor integraal jeugdbeleid. Het CJG maakt zijn functie als kenniscentrum en monitor waar door gevonden informatie, resultaten en effecten van het beleid regelmatig met de participerende instellingen te delen, en waar nodig op resultaat en effect te sturen.

CJG en financiering

De financiering van het CJG is de verantwoordelijkheid van de gemeente. Het Rijk stelt voor de inrichting en exploitatie van het CJG een Brede Doeluitkering beschikbaar voor de periode 2008-2011. Deze bestaat uit twee delen: onderdeel één bestemd voor de uitvoering van de jeugdgezondheidszorg, onderdeel twee voor de WMO-functies.¹ De meeste functies die vanuit het CJG worden aangeboden, voeren de participerende instellingen, onder regie van het CJG, uit vanuit hun reguliere taakstelling. Op basis van (binnen de gemeente of regionaal/provinciaal) beschikbare middelen en instrumenten stelt het CJG een aanbod samen dat de behoeften in de lokale samenleving en de individuele vragen van burgers dekt. Er kunnen taken of activiteiten zijn waarvan instellingen aannemelijk kunnen maken dat zij uitstijgen boven hun reguliere takenpakket. Hierop kan de gemeente besluiten om **aanvullende financiering** toe te passen.

CJG en communicatie

Voor het CJG is een communicatieplan ontworpen. Er wordt onderscheid gemaakt in een drietal communicatie-onderwerpen: het *proces*, de *producten en dienstverlening*, en de *opening van het centrum*. Er wordt bij elk van deze onderwerpen een drietal doelgroepen

¹ Brief van de Minister van Jeugd en Gezin, 19 januari 2008

onderscheiden: intern (gemeente Schouwen-Duiveland), participanten en belanghebbenden (instellingen, onderwijs, maatschappelijke en kerkelijke organisaties) en profijtgroepen (publiek: ouders en kinderen, jongeren tot 23 jaar, bijzondere doelgroepen). De verschillende communicatie-acties en –middelen zijn omschreven in een matrix waarbij steeds doelgroep, middelen, doel en effect worden benoemd. Tot de communicatiemiddelen behoren drukwerk en brochures, perspubliciteit, bijeenkomsten, en digitale communicatiemiddelen. In het kader van het communicatieplan zal met de samenwerkende instellingen in het CJG worden overlegd over het inpassen van hun eigen productcommunicatie in het geheel van het CJG.

II.1 De functies van het CJG

de gemeentelijke taken op grond van de WMO, en overige taken voor het CJG

De gemeente is de aangewezen bestuurslaag om **samenhang** aan te brengen in de keten van hulp- en zorginstanties die werkzaam zijn op het terrein van preventie en zorgaanbod. De Wet op de Maatschappelijke Ondersteuning (WMO) draagt de gemeente daarom de uitvoering van een aantal taken op. Deze wet stelt **prestatievelden** vast, waarvan prestatieveld 2, overigens in relatie tot andere prestatievelden, direct van belang is bij het ontwikkelen en uitvoeren van gemeentelijk beleid op de gebieden die te maken hebben met het Centrum voor Jeugd en Gezin, namelijk: *‘op preventie gerichte ondersteuning van jongeren met problemen met opgroeien en ondersteuning van ouders met problemen met opvoeden.’*

In dit prestatieveld zijn vijf functies onderscheiden waarvoor de gemeente wettelijk verantwoordelijk is:

- informatie en advies leveren
- problemen signaleren
- toegang tot het hulpaanbod regelen
- licht pedagogische hulp (opvoedondersteuning) beschikbaar stellen
- de levering en uitvoering van zorg coördineren en regisseren

De Minister van Jeugd en Gezin zet in zijn brief aan de Tweede Kamer² uiteen dat de gemeente wordt belast met de ‘inrichtingsplicht’ voor een Centrum voor Jeugd en Gezin. Dat houdt in dat de gemeente de plicht heeft om in het CJG de bovengenoemde wettelijke taken in te richten en het CJG ook van een herkenbaar ‘eigen gezicht’ te voorzien.

Naast deze wettelijke taken wil de Gemeente Schouwen-Duiveland de volgende taken in het CJG onderbrengen:

- het basistakenpakket voor de jeugdgezondheidszorg (0 tot 19 jaar)
- (op termijn) basis verloskundige zorg en kraamzorg
- registratie (electronisch kinddossier en verwijsindex)

II.2 Uitgangspunten voor het functioneren van het CJG

Voor de vormgeving van het CJG hanteert de Gemeente Schouwen-Duiveland de volgende uitgangspunten:

- het CJG opereert **in de leefomgeving** van jeugd en gezinnen
- het CJG **staat open** voor alle vragen om informatie, advies en ondersteuning
- het CJG kan een beroep doen op deskundig personeel dat **onmiddellijk** reageert op vragen en signalen. Het CJG analyseert de ernst van de vraag of signalering, en biedt of organiseert gepaste ondersteuning

² Kamerbrief Min. Van J&G: Centra voor Jeugd en Gezin en regierol gemeente, 16 nov 2007

- het CJG **registreert** problematiek en hulp per hulpvrager
- het CJG regisseert de **zorg in en rondom het gezin en regelt de praktische zorgcoördinatie**
- het CJG **monitort en analyseert** de algemene situatie op het gebied van jeugdwelzijn in de gemeente, onder meer aan de hand van verkregen kengetallen.
- Het CJG **stelt relevante ontwikkelingen aan de orde** bij verantwoordelijke beleidsmakers binnen en buiten de Gemeente Schouwen-Duiveland.
- Het CJG hanteert het uitgangspunt **‘één kind, ‘één plan’**.
- het CJG zoekt actief **afstemming en samenwerking** met scholen, jeugd- en jongerenwerk, politie/justitie en zorginstellingen
- het CJG werkt actief samen met **‘deelloketten’** voor jeugd, zoals het WMO-loket, het Jongerenloket voor opleiding, werk en scholing, het Zorgadviesteam primair onderwijs, de leerplichtambtenaar en de regionale meld- en coördinatiefunctie.

II.3 Randvoorwaarden bij het CJG

De Gemeente Schouwen-Duiveland stelt bij de vorming van het CJG de volgende **randvoorwaarden**:

1. er ontstaat een **duidelijke verdeling** van taken en bevoegdheden tussen instellingen
2. er wordt door alle participanten gewerkt op basis van **werkprocesbeschrijvingen**
3. alle participanten werken in het kader van het CJG zoveel mogelijk op basis van eenduidige, gevalideerde (**‘evidence-based’**) instrumenten en methoden
4. de activiteiten van het CJG op het gebied van preventie worden gestructureerd binnen een **Zeeuws-breed ingevoerd** programma
5. het CJG opereert vanuit **effectieve verbindingen** met de geïndiceerde jeugdzorg.

II. 4 Tijdpad voor de vorming van het Centrum voor Jeugd en Gezin

De openstelling van het gemeentelijke CJG in Schouwen-Duiveland zal gefaseerd verlopen in het voorjaar van 2008. Het is niet de bedoeling om te wachten met de start van het CJG totdat alle hierboven genoemde functies en randvoorwaarden zijn gerealiseerd. Het CJG zal aanvangen met een aantal te realiseren ‘kernfuncties’ en zich vervolgens ontwikkelen tot een volwaardig CJG. Deze kernfuncties omvatten in elk geval:

- frontoffice: voorlichting en advies, bemiddeling en intermediair
- het consultatiebureau
- licht-pedagogische hulp vanuit opvoedsteunpunt
- integratie van ZAT en CJG
- zorgregie in multiprobleem situaties

Streven is een volledig operationeel CJG per 15 juni 2008. Zie hierna voor het stappenplan dat hier naartoe dient te leiden.

II.5 De inrichting van ‘frontoffice’ en ‘backoffice’

A. ‘Frontoffice’

De frontoffice is het **fysieke loket** van het CJG waar ouders en jeugdigen terecht kunnen met allerhande vragen en problemen op het gebied van opvoeden, opgroeien en jeugdgezondheidszorg. Tevens biedt het loket toegang tot een achterliggend netwerk van zorgaanbieders. Belangrijk is hier het ontwerpen van een visie op aard en plaats ervan.

Bereikbaarheid en laagdrempeligheid zijn daarbij steekwoorden: de grote waarde van een begripvol telefonisch ‘eerste contact’ moet daarbij niet worden onderschat. Het CJG moet aan het loket naar het publiek toe vooral **duidelijk en daadkrachtig** overkomen maar tegelijkertijd vertrouwenwekkend. Het is derhalve van belang dat de ‘baliefunctie’

op deskundig niveau wordt uitgevoerd, en geleid door een ervaren en gekwalificeerde professional (HBO-niveau).

De frontoffice is echter veel **meer dan alleen een balie**. Tot de verantwoordelijkheid van de frontoffice behoren ook:

- de ontwikkeling en het aanbieden van producten op het gebied van advies en informatieverstrekking, opvoedingsondersteuning en preventieve activiteiten
- de ontwikkeling en implementatie, het beheer en de toepassing van signaleringsinstrumenten
- de implementatie en toepassing van de methodiek voor ketenaanpak
- het werken volgens een overeengekomen pedagogische visie
- het bewaken en verbeteren van kwaliteit
- de monitoring en evaluatie van verkregen gegevens

Regeling van de organisatiestructuur, de bureaubezetting en de bureaucoördinatie volgen uit de invulling van functies die binnen het CJG worden uitgeoefend. De inrichting van communicatie met het publiek en met professionals van de diverse betrokken instellingen en organisaties vereisen een **eigen planmatige aanpak** en begeleiding.

In eerste instantie zal het CJG opereren vanuit het gebouw aan de Grevelingenstraat te Zierikzee. Dit gebouw is goed bereikbaar en bekend bij het publiek, en op deze locatie zijn nu al enkele van de belangrijkste functies verenigd (waaronder het Consultatiebureau en het Opvoedsteunpunt). Het is te overwegen om in later stadium delen van de frontoffice te laten opereren vanuit voorzieningen in enkele **andere kernen** verspreid over het eiland; bijvoorbeeld in combinatie met de consultatiebureaus.

B. 'Backoffice'

De ruggengraat van de backoffice is in wezen het ontwerp en de inrichting van ketenafspraken tussen instanties volgens de INA-aanpak en het principe 'een kind, een plan', en de voortdurende bewaking van deze afspraken.

Van het grootste belang hierbij is de zorgregie: de zorgregisseur functioneert als 'spin in het web' in cases waarbij meervoudige problematiek speelt ('multirisk cases'). Bij deze functionaris berust in de praktijk ook de doorzettingsmacht.

Verder draagt de backoffice zorg voor:

- verstrekking van gezinscoaching en gespecialiseerde gezinszorg
- afstemming tussen CJG en instanties die actief zijn op het gebied van 'materiële welzijn': sociale dienst en CWI, woningbouwvereniging, de betrokkenen bij schuldhulpverlening, bemiddeling persoonsgebonden budget, huisartsen (voor zover zij zijn betrokken bij indicatiestelling), de uitvoering van de AWBZ; het CIZ;
- afstemming met de zorgstructuren in het onderwijs (PO en VO), de kinderopvang en peuterspeelzalen, de leerplichtambtenaren;
- afstemming tussen CJG en BJZ, MEE, REC en CIZ over toegang tot speciaal onderwijs en de geïndiceerde zorg en hulpverlening;
- afstemming tussen CJG en politie en justitie.

II. 6 Voorbereiding van de kernfuncties

De feitelijke voorbereiding van het CJG wordt aangepakt uitgaande van de **kernfuncties**: informatie en advies, signalering, toegang tot het zorgaanbod, licht pedagogische hulp (opvoedondersteuning) en coördinatie en regie van zorg.

Het uitgangspunt is steeds om de uitwerking zoveel mogelijk praktijkgericht te laten plaatsvinden. De beschrijving van werkprocessen is uitgangspunt bij het praktisch in elkaar passen en op elkaar aansluiten van de verschillende nu bestaande praktijken en producten van

de deelnemende instellingen. Deze beschrijving is onderverdeeld in gedefiniëerd in taken, die als volgt zijn benoemd:

- taak 1: *signalering en verwijzing*
- taak 2: *coördinatie van zorg: zorgregie, casemanagement, zorgplan*
- taak 3: *inrichting 'frontoffice'; informatie, voorlichting, advies; bemiddeling/intermediair*
- taak 4: *eenvoudige pedagogische hulp en ondersteuning*
- taak 5: *gegevensuitwisseling, registratie en beheer*
- taak 6: *integraal jeugdbeleid, veiligheid en preventie; monitoring*

Nader uitgewerkt wordt hier, op welke wijze aan de betreffende functies in de praktijk vorm gegeven kan worden, en welke voorzieningen of afspraken daartoe in de 'frontoffice' en in de 'backoffice' van het CJG getroffen of gemaakt moeten worden. De voorzieningen in de Grevelingenstraat te Zierikzee als eerste vestigingslocatie voor het CJG, worden in deze uitwerking meegenomen.

Aan de hand van de hiervoor genoemde kernfuncties en randvoorwaarden is het volgende **stappenplan** gedefiniëerd.

Stap 1

*er wordt door alle participanten gewerkt op basis van **werkprocesbeschrijvingen***

- de verschillende producten, werkprocessen en protocollen bij instellingen worden in kaart gebracht en in onderlinge samenhang beschreven.

Stap 2

*er ontstaat een **duidelijke verdeling** van taken en bevoegdheden tussen instellingen:*

- frontoffice: voorlichting en advies, bemiddeling/intermediair
 - instellingen werken in het frontoffice samen en stemmen taken en diensten praktisch op elkaar af (openingsuren, bereikbaarheid, inrichting)
 - *cliëntroutes* (langs welke wegen komen cliënten bij de frontoffice terecht), *signalering* (intern en extern) en *actieprotocollen* (hoe worden signalen opgepakt en doorgegeven) zijn omschreven en gedocumenteerd.
 - 'routing' (aansluiting van frontoffice via actieprotocol met netwerk van achterliggende voorzieningen in de backoffice) is waterdicht geregeld
 - de interventie van de zorgregisseur is via het actieprotocol sluitend in de 'routing' opgenomen (wanneer wel, wanneer niet beoordeling door de zorgregisseur)
 - coördinatie van de frontoffice en werkoverleg is geformaliseerd
- het consultatiebureau (CB)
 - de signaleringsfunctie van het consultatiebureau (JGZ 0-4 jaar), kraamzorg en wijkverpleegkundige is ontsloten en informatieoverdracht is geprotocolleerd (wanneer wordt signaal vanuit JGZ 0-4 wel of niet doorgegeven aan backoffice CJG)
 - opneming van signaleringen door CB in de Zeeuwse verwijzindex is geregeld
 - samenwerkingsverbanden JGZ met peuterspeelzalen zijn in het kader van het CJG omschreven

- product en diensten van het consultatiebureau worden vanuit het CJG aangeboden (onzichtbaar voor de cliënt, dus met behoud identiteit CB)
 - gespecialiseerde gezinszorg (thuisbegeleiding) en IPT zijn in CJG-verband op elkaar afgestemd
 - een voor ouders vloeiende overgang tussen CB, opvoedsteunpunt en zorg op school is geregeld
- licht-pedagogische hulp (op aanvraag ouders) vanuit opvoedsteunpunt
 - aanbod en producten opvoedsteunpunt worden vanuit CJG aangeboden; producten op het gebied van opvoedondersteuning van verschillende aanbieders (inbegrepen het consultatiebureau) worden door het opvoedsteunpunt verspreid en zijn bij de balie van het CJG verkrijgbaar.
 - dwarsverbinding opvoedsteunpunt – schoolzorg is gerealiseerd
 - opvoedsteunpunt heeft eigen communicatiekanaal en -middelen met ouders geregeld
- integratie van ZAT en CJG
 - de samenwerking tussen hulploket WSNS, school-maatschappelijk werk, jeugdarts, coördinatie ZAT en backoffice CJG is beschreven
 - de weging of een hulpvraag vanuit een school ‘schoolgerelateerd’ c.q. ‘gezins- of omgevingsgerelateerd’ is, is beschreven
 - de criteria voor interventie van de zorgregisseur in een hulpverleningstrakject van het ZAT, zijn beschreven
 - de terugkoppeling naar de school (via zorgregisseur) over zorgplan of interventies van hulpverleners is omschreven; hierbij inbegrepen de acties van de geïndiceerde jeugdzorg
 - de rol van de leerplichtambtenaar, RMC en andere voorzieningen in het zorgcircuit is benoemd
- zorgregie in multiprobleem situaties
 - de criteria voor aanmelding bij de zorgregisseur zijn beschreven
 - de werkwijze van de zorgregisseur is beschreven
 - de wijze van vooronderzoek en het opstellen van een zorgplan is beschreven
 - de relatie tussen zorgregisseur, casemanagement vanuit het CJG en casemanagement vanuit BJZ c.q. AMK is helder

Stap 3

alle participanten werken in het kader van het CJG zoveel mogelijk op basis van eenduidige, gevalideerde (‘evidence-based’) instrumenten en methoden

- beschikbare of al in gebruik zijnde methodieken en programma’s worden in kaart gebracht, en wordt op basis van ervaringen en argumenten een keuze gemaakt betreffende brede inzet in CJG-verband.
- de activiteiten van het CJG op het gebied van preventie worden gestructureerd binnen een **Zeeuws-breed ingevoerd** programma

Stap 4

het CJG opereert vanuit **effectieve verbindingen** met de geïndiceerde jeugdzorg.

- overleg heeft plaatsgevonden over de relatie CJG – BJZ – AMK – GGZ (Emergis)
- (zie ook de opmerking bij ‘zorgregie’, hiervoor)
- De ‘voorpostfunctie’ van het BJZ in het CJG is ingevuld en omschreven
- De vorderingen van het Zeeuwse project ‘integraal indiceren’ worden gedeeld en zodra mogelijk, opgenomen in de werkprocessen van de backoffice van het CJG.

III. Structuur van het Centrum voor Jeugd en Gezin

III.1 Betrokken organisaties en instellingen, en hun relatie tot het CJG

Bij de vorming, en op termijn het functioneren, van het CJG zijn de volgende organisaties en instellingen betrokken:

- a. de ‘**eerste schil**’ van rechtstreeks betrokken organisaties in de ‘jeugdketen’: dit zijn de zorgaanbieders, vertegenwoordigd door GGD, Allévo, het algemeen maatschappelijk werk, vertegenwoordigd door de SMWO, de (laagdrempelige) preventie, vertegenwoordigd door Indigo, MEE-Zeeland, het Bureau Jeugdzorg Zeeland; levensbeschouwelijke organisaties als het Leger des Heils (Tien voor Toekomst), Eleos, Agathos (thuiszorg) en De Vluchtheuvel (ggz); het Welzijnshuis dat het jeugd- en jongerenwerk, sociaal-cultureel werk en kinderopvang uitvoert, en diverse vertegenwoordigingen vanuit primair en voortgezet onderwijs.
- b. de ‘**tweede schil**’ van organisaties die in specifieke gevallen bij het CJG betrokken zijn en die vanuit hun specifieke deskundigheid of taak belangrijke informatie in het CJG inbrengen, en/of vanuit het ‘participatiemodel’ voor jeugdigen van 0 – 23 jaar op onderdelen visie of advies kunnen inbrengen: Thuiszorgorganisaties (gespecialiseerde gezinsverzorging), woningbouwver. ZeeuwLand, CWI, Indigo, Haltbureau, leerplichtambtenaren, Politie Zeeland (vroeg-erbij-team), stichting Ojee ADHD, sociale werkvoorziening De Zuidhoek en de afdeling Werk, Inkomen en Zorg (WIZ) van de gemeente Schouwen-Duiveland.
- c. de ‘**derde schil**’ van organisaties en instellingen waarmee op gezette tijden overleg gevoerd wordt over beleid en activiteiten van het CJG: WMO-platform, ROP, Huisartsenvereniging, Steunpunt huiselijk geweld, maatschappelijke en kerkelijke organisaties, jongerenraden.

III.2 Tijdelijke projectstructuur

Voor de ontwikkelfase waarin het project zich nu bevindt, is de werkstructuur tweeledig opgezet, enerzijds een voorwaardenscheppend en kaderstellend niveau, anderzijds ontwikkeling in de praktijk.

Voorwaardenscheppend en kaderstellend niveau:

a. Projectteam

Het projectteam bestaat uit direct verantwoordelijke functionarissen van de participerende instellingen en organisaties die uitvoerend betrokken zijn bij de ontwikkeling van het CJG. Het gaat doorgaans om leden van het ‘middenmanagement’ bij de betreffende instellingen:

- algemeen maatschappelijk werk (SMWO)
- JGZ 0 – 19 jaar (Allévo JGZ/thuiszorg, en GGD Zeeland)

- Bureau Jeugdzorg Zeeland (toegang tot geïndiceerde zorg)
- Welzijnshuis (jeugd- en jongerenwerk, sociaal-cultureel werk en kinderopvang)
- Indigo
- Agathos (thuiszorg op levensbeschouwelijke grondslag)

Voorts nemen deel:

- Vertegenwoordigers uit het onderwijs: coördinator Weer Samen Naar School (link met Zorg Advies Team basisonderwijs); vertegenwoordiger vanuit de scholen voor basisonderwijs; vertegenwoordiger SMT (school medisch team) van de scholengemeenschap Pieter Zeeman, vertegenwoordiger van het reformatorisch basisonderwijs

Het projectteam adviseert via regelmatig overleg het projectbureau (zie hierna): de projectleider, de projectmedewerker, en de betrokken ambtenaren van de Gemeente Schouwen-Duiveland.

De taak van het projectteam is advies en medewerking in de ontwikkeling en realisatie van het CJG. Als de vestiging van het CJG een feit is, heft het projectteam zichzelf op. Vanaf dat moment wordt een permanente overlegstructuur ingericht waardoor de betrokkenheid van de instellingen bij de dagelijkse gang van zaken gewaarborgd blijft.

b. Bestuurlijk Afstemmingsoverleg

Op bestuurs- c.q. directieniveau heeft de gemeente (in de persoon van de portefeuillehouder) een bestuurlijk afstemmingsoverleg ingesteld. In het overleg participeren besturen of directies van alle participerende organisaties, de rector van de scholengemeenschap Pieter Zeeman en vertegenwoordigers van besturen in het primair onderwijs. De taak van het Bestuurlijk Afstemmingsoverleg is het adviseren van het gemeentebestuur bij besluitvorming over het CJG.

Ook bespreekt het Bestuurlijk Afstemmingsoverleg de consequenties (eigen inbreng; samenwerking/afstemming) voor de verschillende organisaties van voorstellen die de gemeente omtrent de inrichting en werkwijze van het CJG, op basis van het advies van het projectteam, aan haar voorlegt. Het sluiten van convenanten tussen het gemeentebestuur en de verschillende instellingen, of tussen instellingen onderling, over inzet van personeel en middelen en over de wijze waarop instellingen zich jegens elkaar committeren, gebeurt in het Bestuurlijk Afstemmingsoverleg. Overigens zullen deze convenanten voortkomen uit de nog vast te stellen Inrichtingsnota (zie pag. 13/14).

Ontwikkeling in de praktijk

Projectbureau

Het projectbureau bestaat uit de projectleider, de projectmedewerker, de ambtelijke ondersteuners vanuit de gemeente Schouwen-Duiveland, en voorts de zorgregisseur en de coördinator van het Opvoedbureau.

De taak van het projectbureau betreft het in de praktijk vormgeven en uitwerken van onderdelen van het CJG, het voeren van overleg met gemeentebestuur en anderen, en het onderhouden van informatieoverdracht (o.a. met de Taskforce Jeugd)

III.3 Specifieke personele functies te vervullen binnen het CJG

N.B.: de personele invulling (formatie) ten behoeve van het CJG is mede afhankelijk van de ruimte die de verkregen middelen uit de Brede Doeluitkering CJG bieden.

1. Coördinator

Het CJG krijgt een **coördinator**. Hij of zij is verantwoordelijk voor de dagelijkse organisatie van de ‘frontoffice’ (de balie), het regelen van de bezetting, en het aansturen van baliemedewerkers die het eerste contact met het publiek, c.q. hulpvragers, voor hun rekening nemen. De coördinator is tevens verantwoordelijk voor de samenwerking tussen participerende instellingen in de ‘backoffice’, voor het bewaken en uitvoeren van de afspraken over indicatie en doorverwijzing, en voor het onderhouden van de goede werkrelatie met alle betrokken partners. Daarnaast heeft de coördinator tot taak om met eerstelijns zorgverleners afspraken te maken over eenduidige signalering(-sinstrumenten) en de routing van signalen via het CJG.

De coördinator is ook belast met het positioneren van het CJG in de gemeente.

Naar verwachting zullen in de periode tot en met 2009 de functie van coördinator en zorgregisseur in één persoon kunnen worden verenigd.

2. Zorgregisseur

De gemeente stelt bij het Centrum voor Jeugd en Gezin een **zorgregisseur** aan. In gezinnen met een meervoudige -‘multirisk’- problematiek is de hulpbehoefte vaak complex en de situatie vereist interventie vanuit verschillende disciplines. Het gevaar is aanwezig dat hier snel escalerende crisissituaties ontstaan of uit de hand lopen terwijl de verschillende betrokken zorgaanbieders respectievelijk hulpverleners niet over het mandaat of de mogelijkheden beschikken om vereiste middelen in te zetten. De zorgregisseur is een **onafhankelijke** functionaris die in dergelijke gevallen vroegtijdig een taxatie uitvoert van de ernst van de situatie, en met de verschillende betrokken zorginstellingen heldere netwerkafspraken maakt over gepaste hulpverlening. In situaties die een acute beslissing eisen, heeft de zorgregisseur **beslissingsbevoegdheid**.³

De minister van Jeugd en Gezin heeft aangekondigd de zogenaamde ‘**doorzettingsmacht**’ van de gemeenten te regelen. Vanuit de verantwoordelijkheid voor de zorgcoördinatie kan de gemeente dan bindende besluiten nemen over het handelen in individuele zorgtrajecten. Met name is dat van belang in situaties waar een meervoudige problematiek speelt en waarbij meerdere zorgaanbieders zijn betrokken. De zorgcoördinatie wordt zo van een wettelijk kader voorzien. De minister geeft aan dat hiervoor de Wet op de Jeugdzorg zal worden uitgebreid. Andere, aanvullende, bases voor doorzettingsmacht zijn: het gezag en de professionaliteit van de zorgregisseur en onderlinge afspraken tussen CJG (gemeente) en de instellingen.

3. Taak opvoed- en opgroeiondersteuning

De gemeente stelt bij het CJG een coördinator **opvoed- en opgroeiondersteuning** aan. Deze functionaris is verantwoordelijk voor de inbedding van de functies van het Opvoedsteunpunt in het CJG en de afstemming met het aanbod van de verschillende binnen het CJG samenwerkende instellingen. Voorts neemt deze functionaris deel aan het afstemmingsoverleg binnen de Oosterschelderegio.

4. Taak registratie en monitoring

³ Uitgangspunt voor deze beslissingsbevoegdheid is een nog op te stellen inspanningsverplichting van betrokken zorgaanbieders c.q. hulpverleners. De bestaande afspraken in het kader van het steunpunt Huiselijk Geweld wordt hiertoe nader bestudeerd. Voorts wordt bekeken wat de wettelijke regeling van een verdergaande **doorzettingsmacht** gaat inhouden. De Minister van Jeugd en Gezin spreekt hierover in zijn brieven aan de Tweede Kamer d.d. 17 september en 16 november 2007.

Dit is een nieuw te vormen functie, waarvan de inhoud hoofdzakelijk zal liggen in het beheren van en werken met de Zeeuwse Verwijsindex⁴, maar ook met het verzamelen, interpreteren en evalueren van kengetallen en andere belangrijke informatie die inzicht kunnen geven in effect en werking van het CJG, en die als zodanig belangrijke informatie opleveren voor het gemeentelijk integraal jeugdbeleid.

III.4 Inrichtingsnota

Het voorgaande wordt, na uitwerking van de processen en besluitvorming hierover binnen het projectteam en het Bestuurlijk Afstemmingsoverleg, neergelegd in een “Inrichtingsnota Centrum voor Jeugd en Gezin Schouwen-Duiveland.”

Aan deze inrichtingsnota is een financieel plan en een jaarbegroting gekoppeld.

Deze inrichtingsnota zal worden vastgesteld door de Raad van de Gemeente Schouwen-Duiveland.

⁴ Dit instrument wordt ontwikkeld door de GGD Zeeland.